

1. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קח ד"ה וכן הא
וכן הא דכתב הרמ"א שם /או"ח ש"א/ שמותר ללבוש כובע על ראשו מפני
הגשמים שפירושו כדכתב **במשנה ברורה** ס"ק נ"ב שלובש מלמעלה כובע
גדולה על כובעו כדי שלא יטנף עיי"ש, והוא מהב"י סוף הסימן שכתב שפשט
המנהג באלו הארצות לשום האנשים כובע גדול של לבד ע"ג המצנפת מפני
הגשמים עיי"ש, נמי הוא רק באופן שהכובע הגדולה מכסה יותר מגוף ראשו
מכובע הקטנה והמצנפת, שזהו ג"כ נחשב דרך מלבוש כיון שמכסה יותר. וכן
2. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קסד ד"ה מה שמסתפק
בחזה"מ, משום שבמג"א /או"ח/ סי' תקמ"ז סק"ג כתב אם נקבר ביום טוב אין
לקרוע עד אחר יו"ט דההיא שעתא לאו שעת חימום ולאו שעת שמועה היא,
משמע הא נקבר בחזה"מ קורע בשעת קבורה שנחשב ג"כ כשעת חימום,
ובמשנה ברורה ס"ק י"א איתא אם מת ביו"ט אין לקרוע במועד עד אחר יו"ט
משמע דאם מת ביו"ט אף שנקבר בחזה"מ נמי אין קורעין לכן מסתפק כתר"ה
איך להורות למעשה.
3. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קעא ד"ה אך אם
ידידי משום שמדמה הברכות לתקיעות ובתקיעות חוזר בהקדים תרועה
לתקיעה שאין זה כסדרן. ולכן מפרשין גם עכוב דתקיעות שמעכב הסדר וכן
משמע מהמג"א עיי"ש. עכ"פ לדינא יש להורות כהמג"א וכן סובר גם הגר"א
וכן **במשנה ברורה** שצריך לחזור למלכיות שהוא לאתה בחרתנו ולומר על
הסדר. ידידו, משה פיינשטיין.
4. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קפג ד"ה אבל תמוה
אבל תמוה לכאורה דהא בשינוי שקונה מדאורייתא אין מברך כדאיתא /או"ח/
בסי' תרמ"ט סעי' א' ואיך עדיף תקנת השבים דבמריש מבקנין דאורייתא וצ"ע,
אבל עכ"פ לדינא מברך, וכן איתא **במשנה ברורה** ס"ק ט"ו. משה פיינשטיין.
5. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קצ ד"ה בדבר קושיתך
בדבר קושיתך על מה שאיתא **במשנה ברורה** /או"ח/ בסי' תרע"ה סק"ט בשם
הפמ"ג שאם אחר מדליק צריך בעה"ב לעמוד שם ולשמוע הברכה, הא
בחנוכה יכולין לעשות שליח וא"כ יברך השליח כמו בהפרשת תרומה וכדומה
שמברך השליח אף שבעה"ב איננו שם ועיין בב"ח, זהו כוונת קושיתך אך שלא
נתבאר היטב בדבריך ונסתלקה בזה תירוצך דעכ"פ מ"ש מתרומה. והנה מה
שכתבת בשם הרב מריגא לתרץ זה שצריך לשמוע בשביל ברכת הראיה
6. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קצב ד"ה ומה שהקשת

שסובר שאומרים שם רשעים ירקב כשאומר המן בשעת קריאת המגילה בפורים והובא במג"א /או"ח/ סי' תר"צ ס"ק כ"א הא הוא הפסק ותירצת שאולי זה מענין קריאת המגילה, הנה איתא קושיא זו ותירוצ' זה בשער הציון בס' **משנה ברורה** אות נ"ז. ועיי"ש שהביא ראייה מסוף סעי' י"ג שהוא מהא שבדורשה שקורא פסוק במגילה שלימה ודורשו אם כיוון לבו לצאת ידי חובתו יצא ולא יפסיק בה בענינים אחרים כשדורשה שאסור להפסיק בה בענינים אחרים

7. **שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ג סימן לד"ה ולכן אמינא**
ולכן אמינא שלהרמ"א והמג"א שייך לפטור רק פרי כזה דערד עפל /תפוחי אדמה/ שכתב **במשנה ברורה** שהוא המין הנקרא בכאן פאטייטאס שהוא מעיקרי מיני מזון, ובמדינות שבאנו משם היה ממש עיקר המזון לרובא דרובא, שלכן ודאי תכלית והכרח גידולו שעשה השי"ת הוא שיהיה מזון לכל השנה ובראו באופן שבנ"א ישרימו הקיום וכן הוא הירק של הרמ"א, שלכן היה קל לכל אדם ובכל הדורות לקיימם באופן פשוט דהטמנה בבורות, שייך

8. **שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ג סימן סז ד"ה בדבר הסתירה**
בדבר הסתירה שנשאל כתר"ה מתלמידו **במשנה ברורה** שבסימן תע"ב ס"ק כ"ב כתב בשכח ואכל האפיקומן בלא הסיבה דלא יחזור ויאכלנו דהא אסור לאכול שני פעמים אפיקומן, שלטעם זה הא ודאי אף שלא קשה לפניו לאכול ואף אם רוצה להחמיר ולחזור לאכול עוד הפעם אסור לו לחזור כמו שכתב הרמ"א בשתה כוס שלישי וכוס רביעי בלא הסיבה דבזה"ז אין לו לחזור ולשתות מצד החשש שנראה כמוסיף על הכוסות, וכן יש להיות באפיקומן מאחר

9. **שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן ד ד"ה נראה פשוט**
שעדיין הוא זמן קריאת שמע, אם כן וודאי סובר שיצא. ואף הפרי חדש שהביא שם שמחייב לחזור ולקרות, הוא משום דכיוון דעתה נתברר שלא היה שעת הדחק שהלכה כר"ח לכן צריך לחזור ולקרות. ולכן תמוה מה שכתב **במשנה ברורה** ס"ק ז' דלא יצא המצווה אלא יהרהר כדי לקבל איזה שכר, דהא יותר משמע דיצא ממש. וגם הקשה בני הרב ראובן נ"י, דהא בגמ' אמר על בעל קרי למה מהרהר לר"ח, ואמר ר"א כדי שלא יהו כל העולם עסוקין בו

10. **שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן יג ד"ה אבל יש (2*)**
לפ"כ. אבל ישראל שנשבה בין העכו"ם כשהיה תינוק, שאילו היה יודע שאסור אפשר לא היה עושה, שלכן כשעובר בלא ידיעת האיסור הוא בדין שוגג, אפשר שנחשב גם אנוס לעניין שליכא איסור לפני עיוור. וזהו אולי טעם **המשנה ברורה** סימן קס"ט סק"א שהבאת, והוא מהפמ"ג בא"א סק"ו, שדווקא

אם מתוך רשעותו לא יברך הוא דאסור ליתן לו, אבל אם מתוך אונסו שאינו יכול לברך, לא נפקע מצוות צדקה בשביל זה. אף שוודאי אסור ליתן אף לעני דבר

11. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן יג ד"ה אבל יש (*3)

ידיעה להעובר שאסור, הוא נמי עבירה על האיסור, כדחזינן שחייב חטאת אף כשהיה תינוק נשבה בין העכו"ם, לא נחלק איסור לפני עיוור אף לעניין זה, ולא נתיר ליתן למי שלא יטול ידיו ולא יברך, אף למצוות צדקה, דלא **בהמשנה ברורה**. אלא נימא כהט"ז סק"ג דדוקא באינו יודע שלא יברך יתן לו, משום דאין ספק מוציא מידי וודאי חיוב צדקה, וגם המג"א סק"ו סובר כן. ועיין בפמ"ג דכתב זה שכתב **המשנה ברורה** משמו, אליבא דהב"ח שהביאו המג"א,

12. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן יג ד"ה אבל משמע

ובזה אין חילוק בין רשע לאנוס, דאף אם לא ירצה מצד רשעותו רשאי. והטעם, דדוקא במתנה לעני שייך לחלק, דאם הוא מצד רשעותו ליכא עליו חיוב מדין צדקה, מאחר שהוא כמומר להכעיס לענין זה. וכיוון שפסק הפמ"ג ואחריו **המשנה ברורה** כהב"ח, יש לסמוך ע"ז וכפי שכתבתי. ונתבארו כל הענינים באופן נכון וברור.

13. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן יד ד"ה עד כאן

זו היתה התשובה האחרונה שכתב בעצם כתב ידו, וניסה לכתבה שלש פעמים, עד שהניח מחמת קושי הראייה. כתיבת שורות אלה נמשכה כמה שעות. על - פה הוסיף שלא כדהביא **בהמשנה ברורה** ס"ק ג' שתברך בפני עשרה, עכ"פ בפני נשים, ואיש אחד. אלא שאין עניין במניין של נשים, ודייה אם תברך בפני אדם אחד, איש או אשה, ולכתחילה, אם היא נשואה, תברך בפני בעלה.

14. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן טז ד"ה עכ"פ לדינא

יש לנו לעשות כהרמ"א, דבאיכא גם אחריני צריך ליתן לכל אחד מהמסובין לא פחות מכזית, ויותר טוב שגם כשאוכל בעצמו יאכל לא פחות מכזית בשעת הברכה כהמג"א סק"ז, שכתב שיש לעשות לכתחלה כן. וכן משמע **בהמשנה ברורה** ס"ק ט"ו שיותר טוב לעשות כן. ומה שהביא הרוקח תרי לישני בירושלמי, אולי סברי שאית דאמרי פחות מכזית הוא שמיקל, שיכול ליתן, שלכן סברי שטוב להחמיר לכתחלה כאית דאמרי כזית. וכדמסיק הא"ר,

15. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן טז ד"ה ומה שנכדי

אינו מנהג ע"פ ההלכה. דהא הרמ"א כתב בסימן רע"א סעיף י' לחידוש, זה שיכול לעמוד בשעת קידוש. הרי שהיה מקום לומר שאין רשאים לעמוד בשעת הקידוש, משום דלא נחשב במקום סעודה כל כך, כדכתב הלבושי שרד,

ובמשנה ברורה ס"ק מ"ו הביא טעמו. וכתב בשער הציון אות נ' שהוא טעם שאיתא בכל בו, וחידש הרמ"א דמ"מ יכול גם לעמוד כשרוצה, דאין זה טעם גדול שיהיה חיוב דווקא לישוב, אבל הוא טעם חשוב להעדיף בשביל זה

16. **שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן טז ד"ה נמצא לדינא**
צריך לומר מעומד, שלבד שצריך לומר בביתו בשעת קידוש כדי להוציא אישתו ובני ביתו, הרי צריך לומר מצד עצמו, לא רק מפני שצריך לומר פעם שלישית, אלא גם מפני שעדיין לא אמר על הכוס, ולכן תמוה מאד טעם זה דכתב **המשנה ברורה** ברמ"א.

17. **שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן יח ד"ה משמע מהמג"א**
אבל בעושה דבר להנאתו, אף שחייב העבד סקילה, לא שייך זה להאדון. רק מצד חיוב תוכחה, חייב למונעו באפשר לו. **ובמשנה ברורה** לא משמע כן שכתב בס"ק א', דהנה תרי קראי כתיבי, חד למען ינוח עבדך ואמתך כמון, זה קאי על עבד שמל וטבל לשם עבדות, וקיבל עליו כל מצוות עבדים, דהיינו כל מה שאשה חייבת. וא"כ גם מצוות שבת בכלל, ואסור לעשות מלאכה בשבת. ואתי האי קרא לאורויי דשביתת העבד מוטל גם על רבו, שהוא מצווה עליו למונעו מעשות מלאכה, אפילו לצורך עצמו של העבד.

18. **שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן כ ד"ה באחד ששכח**
באחד ששכח לברך ברכות השחר בבקר כשקם משנתו זמנם כל היום, כמפורש ברמ"א סוף סימן נ"ב (ברמ"א שם איתא דאחר התפילה יאמר כל הברכות שמחוייב לברך בבוקר, וזה העניין שעוסק בו מרן כאן. לענין מה שזמן ברכות השחר הוא כל היום, עי' **משנה ברורה** סימן נ"ב ס"ק י' ומחלוקת האחרונים שנתבארה בבה"ל שם). ואף ברכת אלוקי נשמה שנתת בי, צריך לברך כל היום (היינו לאחר התפילה), כדאיתא במ"ב (ס"ק ט') דלא כהפ"ח. דוודאי לא שייך זה לברכת מחיה המתים דתפילה (שמחמת שכבר אמרה, כ')

19. **שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן כא ד"ה והנה כשאיכא**
והנה כשאיכא פירות שיש להם קליפות שאינן ראויים למאכל בהמה, ורוצה לקלפם ולהניח הקליפות כך שיהיה מותר לטלטלן אח"כ מן השולחן בידיים (עי' סימן ש"ח סעיף כ"ז **ובמשנה ברורה** ס"ק קט"ו), אין להניח הקליפות בכלי, דאז אינו כ"כ מאוס ולא יהיה היתר פשוט לטלטלו מטעם גרף של רעי, וגם יהיה נחשב הכלי אז כבסיס לא מדין מוקצה דבסיס, דאין בסיס לחצי שבת (עי' מ"ב סימן ש"י ס"ק ל"ז), אלא מצד איסור טילטול היתר ואיסור ביחד כשהאיסור הווי עיקר. ואין היתר להניח בכלי ג"כ כיכר או משהו כזה (עי' מ"ב סי' ש"ח ס"ק קט"ז). והוא פשוט,

20. **שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן כד ד"ה א. הטעם**
א. הטעם שחילוקה סחיטת אשכולית בשבת על צוקער שאסור, מסחיטת לימון שאיתא **במשנה ברורה** שמותר, ודין הכנסת חתיכות פרי לפיו למצוץ המשקה

21. **שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן כד ד"ה עכ"פ מאחר**

עכ"פ מאחר שידוע שאיכא אינשי שמניחין תפילין ואיכא שאין מניחין בחוה"מ, ליכא הלאו דעשיית אגודות, שלכן כתבו האחרונים שהובאו במשנה ברורה שם, רק לשון שאין נכון שקצתם יניחו וקצתם לא יניחו, ולא שאסור. אבל וודאי כשהוא בעיר שכולן מניחין תפילין בחוה"מ, מסתבר שיהיה אסור שלא להניח בלאו דעשיית אגודות, דהא אפשר שאין יודעין כלל בעיר זו שאיכא דאין מניחין תפילין. ואף שידעו שאיכא בעולם ספרדים שאין מניחין, הם

22. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן כח ד"ה וטעם השני
שנמצא שהכרכים היותר גדולים הם רה"י, ורק הכפרים ועיירות הקטנים ביותר שאין להם אלא רחוב מפולש אחד הוא בדין רה"ר. להיפוך מכפי שכל ישראל סבורין שהכרכין שייכין להיות יותר רה"ר. וכדכתב הוא בעצמו שבמשנה ברורה (סימן שמ"ה סעיף ח' ביאור הלכה ד"ה שאין ששים) כתב שלא כדבריו, דברי המ"ב הוא שיטת כל ישראל בפשיטות.

23. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן לד ד"ה הנה נכדי
הנה נכדי הרה"ג מוהר"ר מרדכי טענדלער שליט"א מסר לי שאלתו של כת"ר בתוספת טעמים להחמיר ולהקל. והנה בדין עישון ציגארין ביום טוב דנו בו כבר הפוסקים באריכות, ועיין במשנה ברורה סימן תקי"א סעיף ד' בביאור הלכה ד"ה אין עושין מוגמר. ולמעשה נתפשט המנהג שרוב המעשנים בחול מקילים לעשן גם ביו"ט.

24. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן לט ד"ה וכתב במשנה
וכתב במשנה ברורה סימן תרל"א ס"ק כ"ד שכן סובר גם הרמב"ם בפירוש המשנה שכתב מפקפק פי' שיעקור אותן ממקומן ומן המסמרין התקועין בהם, דמזה משמע דצריך לנענע את כל הנסרים. ומה שלא הביא מלשון הרמב"ם סוכה פרק ה' הלכה ח', שכתב לפיכך אם פקפק הנסרים והניד המסמרים לשם סוכה הרי זו כשרה, דג"כ מפורש שצריך לעשות התרתו, אולי הוא משום שלא פי' בהלכותיו מהו זה פירוש פקפוק.

25. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן לט ד"ה והשו"ע פסק
אבל הוא דוחק גדול לומר שחזר בו הרמב"ם מפירושו. אלא שהוא כדפירשתי שפסק בהלכותיו כמו שכתב בפירושו, וא"כ הוא כפרש"י. שלכן יש לעשות למעשה כרש"י וכפי' הרמב"ם במשנה כדכתב המשנה ברורה, ויש לפסוק למעשה כוותייהו.

26. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן מא ד"ה במשנה ברורה
במשנה ברורה בביאור הלכה סי' תרנ"ו ד"ה אפילו, הקשה על הא דפסק הרמ"א דאין צריך לבזבז על מצוה יותר מחומש נכסיו, מהא דמפורש בקידושין

דף כ"ט סוף ע"א דאף אם אין לו רק ה' סלעים מחויב לפדות, ומה שתירץ שם דמי שאין לו רק חמישה סלעים ועובד לפרנסתו לא יורע מצבו אם יקיים את המצווה, ואין לחוש שמא יעני ויצטרך לבריות, אינו נכון כלל.

27. **שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק א סימן מח ד"ה ובדבר המחט**
זה להעמיד קישוריהן שיהיו השערות במקומן שלכן מותר כדאיתא במג"א סי' ש"ג סק"ח עוד יותר מאם היה תכשיט דהמג"א אוסר דלמא שלפה. ואם אינה מעמדת קישוריה רק מכינה לאיזה צורך שתצטרך אסורה ובזה אוסר **המשנה ברורה** בס"ק כ"ה. ידידו, משה פיינשטיין.

28. **שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק א סימן קא ד"ה ענף א**
המכה נלע"ד פשוט למה שכתבו הטור וש"ע /או"ח/ בסי' ש"א סעי' כ"ב בטעם שיוצאין במוך וספוג שעל המכה דמשום שמרפאים הוי כתכשיט שלכן ודאי שמה שכתבו ואם נפלו מעליה לא יחזיר קאי גם על מוך וספוג וכדאיתא **במשנה ברורה** בבאור הלכה עיי"ש, ולכן אין לחוש כלום ממה שתצטרך להסירם לטבילה כיון שתהיה אסורה להחזירם, ולשמא תשכח שהוא שבת ותחזיר לא חיישינן כמו דלא חיישינן לשמא יפול ותשכח שהוא שבת

29. **שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק א סימן קא ד"ה אך מה**
נפל לא תחזיר גם אמוך שבאזנה א"כ אפשר שמה"ט מותרת לצאת משום שאסור להחזיר כדבארתי ברטיה. אבל רוב הפוסקים לא סברי כתוס', ומחן אף הסוברים כטעם התוס' עיין בב"י ובב"ח /או"ר/ סי' ש"ג ובהגר"א ס"ק ל"ז **במשנה ברורה** ס"ק מ"ח. אך אף לתוס' מוכרחין לומר דל"ד לרטיה דהתם שאסורה משום איסור רפואה ידעה מתחלה דנתנה רק עד שיפול ונקט בזכרונה אבל הכא שהאיסור הוא רק משום שנראה כמערמת להוציא א"כ ודאי

30. **שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק א סימן קג ד"ה ולע"ד יש**
והטעם יש לומר משום דפלפל אינו לחולי וכאב רק לריח הפה אין שייך בו איסור רפואה כ"כ לטעם הר' פורת. וגם לטעם התוס' שמיחזי כמערמת להוציא ומ"מ במוך מותר משום שמוכח מלתא דצריכה לכך כדאיתא טעם זה **במשנה ברורה** ס"ק מ"ט בשם א"ר, ג"כ יש לחלק דבפלפל שהוא לריח הפה ניכר לאחרים וידוע יותר שצריך לכך מכאב שנים שאין ניכר לאחרים כלל עכ"פ איך שנימא בטעם החלוק מ"מ חברייא סברי דרק גרגר מלח וכל דבר

31. **שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק א סימן קסט ד"ה ומש"כ מע"כ**
סי' ל"ב ס"ק כ"ו דבפחות מט' אותיות במקום אחד לא הויא פתוחה עיי"ש אבל כיון שיש בשניה כדי ט' אותיות קטנות שבדיעבד סגי בשיעור כזה להפסק פרשה נמצא דהיא פתוחה להרא"ש ואף שהט"ז סתם דבריו, **במשנה ברורה**

ס"ק קס"ד פי' שכוונתו פחות מט' אותיות קטנות וא"כ שפיר כתב מע"כ שהיא פתוחה להרא"ש. אבל לדידי מספקא בזה שמא ט' קטנות הוא רק להקל ולא להחמיר אבל אין להאריך כאן כיון שבס"ת זו אין נוגע למעשה. ידידו מוקירו,

32. שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ד סימן סא ד"ה הנה לחלוק

סי' קכ"ט אות ב'). וכן אם חדר השני אין עליו קדושת ביהכ"נ - הרי ודאי עדיפא להתפלל במקום שאיכא קדושת ביהכ"נ, כדאיתא בברכות דף ח' ע"א. אלא אף שיש גם שם קדושת ביהכ"נ, הרי ודאי עדיף להתפלל ברוב עם (משנה ברורה סי' צ' סעי' ט' ס"ק כ"ח). ואף אם הם אבלים שאינן אחין, נמי אין לעשות כן. אלא כשיש בלא זה שני מניינים (והמניין השני מתפלל בחדר אחר) מאיזה טעם, טוב שכל אבל - אף כשהן אחין - אם יכול לעבור לפני התיבה, יתפלל במנין אחר.

33. שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ד סימן סא ד"ה בענין לבישת (2*)

לבישת הקיטל לאבל, ביו"כ ובליל פסח בשעת הסדר. הנה אע"פ שיש מחלוקת בין האחרונים מצד שיש שני טעמים בין בפסח בין ביו"כ (אם הוא משום שמחה ודמיון למלאכי השרת - שלפ"ז אבל לא ילבשו, או כדי שלא תזווח דעתו עליו ילבש בגד של מתים - ולפ"ז אבל מותר, עי' ט"ז אור"ח סי' תע"ב ס"ק ג' ומשנה ברורה סי' י"ג, ורמ"א וט"ז סי' תר"י ס"ק ג' ומשנה ברורה ס"ק י"ח), הנה מנהגנו כמדומה שאין לובשין. ומסתבר כן בזמננו, שהטעם דיזכור מזה יום המיתה ביו"כ, וכן בפסח שלא תזווח דעתו עליו, כמעט שאין מרגישין זה כלל. ונשאר רק

34. שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק א סימן לה ד"ה ענף א

נחוש לטעות כזה הא ידוע לכל שמצוי טובא שאיש נושא אשה אחרת ומדוע יחשבו שהיא חמותו ועובר בפרהסיא על איסור חמור כזה, ומ"ש מהא דמצינו בשדה שמותר להשכיר לעכו"ם בסוף פ"ק דע"ז משום דדרכו באריסות ועיין במשנה ברורה בבאור הלכה בסי' רמ"ג שמסתפק דסגי גם במחצה על מחצה וכן מסתבר לע"ד, דמה שהביא מהרא"ש דבעינן רובא לא מוכרח כלל דיש לדייק גם איפכא ממה שכתב אבל רוב בנין בתים ע"י שכירי יום משמע

35. שו"ת אגרות משה חושן משפט חלק ב סימן טז ד"ה הנה בדבר

הראשון לא נתחייב לעשות כל שליחות שירצה ראובן ומכירת המניות הוא מעשה אחרת שלא רצה לעשות שליחותו זה, ומצד שמירה הא אף בברי היזקא כחמץ שהנפקד היה לו למוכרו לעכו"ם איתא במ"ב =משנה ברורה= סימן תמ"ג ס"ק י"ב שרוב האחרונים פוטרין אף בש"ש דלא כמג"א וגם לא כהח"י, והכא הרי לא ברי היזקא דדרך מניות שעולות ויורדות ועולות כמה פעמים שלכו"ע אין לחייבו, ואף אם נימא שהוא משכון לא מתחייב יותר

36. שו"ת אגרות משה חושן משפט חלק ב סימן מז ד"ה בענין הריגת

בענין הריגת בע"ח =בעלי חיים= המאוסים והמצערים את האדם, בספק המ"ב =המשנה ברורה= אם נשים שמבדילות לעצמן יברכו ברכת הנר, ובענין נפוח

באלונים בשבת.

**** נא לשמור על קדושת הגליון / מתוך תקליטור פרוייקט השו"ת - אונ' בר-אילן****